

PRZEDMOWA

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. *ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich* (Dz.Urz. UE L 257 z 28.08.2014 r., s. 135) [CEC 2014] zobowiązuje Polskę do opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich do 31 marca 2021 r. W Dyrektywie zawarte są także odniesienia do koncepcji *Land-Sea Interactions* (LSI), uwzględniającej konieczność koordynacji planowania przestrzennego na styku obszarów morskich i lądowych i zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi (ang. *Integrated Coastal Zone Management* – ICZM).

W latach 2014-2015 w Polsce zostało sporządzone *Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich*, a w latach 2016-2019 opracowany został *projekt planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w części odnoszącej się do wyłącznej strefy ekonomicznej, morza terytorialnego oraz części morskich wód wewnętrznych* (w tym Zatoki Gdańskiej) w skali 1:200 000. Prace wykonane były przez konsorcjum Instytutu Morskiego w Gdańsku i Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego i koordynowane były przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni (w imieniu wszystkich urzędów morskich).

Prezentowany zeszyt Biuletynu odnosi się do doświadczeń, jakie zgromadzono dotychczas w zakresie planowania na morzu i w strefie nadbrzeżnej. Struktura publikacji nawiązuje kolejno do dwóch wspomnianych wyżej aspektów procesu planowania przestrzennego – planowania na obszarach morskich (ang. *Maritime Spatial Planning* – MSP) i planowania w strefie styku morza i lądu.

Pierwsze dwie prace zamieszczone w Biuletynie opisują doświadczenia zespołów autorskich w zakresie planowania na morzu, zebrane w ciągu ostatnich kilku lat. Jest to materiał niezwykle cenny, choćby z powodu swojej unikatowości i pionierskiego charakteru prowadzonych badań oraz przecierania procedur planistycznych. W opracowaniu autorstwa Magdaleny Matczak, Joanny Pardus i Feliksa Pankau prześledzić można uwarunkowania prawne i proces tworzenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich

obszarów morskich w skali 1:200 000. Opracowany projekt planu pozwolił na zgromadzenie ogromnego zasobu wiedzy nie tylko w zakresie informacji dotyczących stanu istniejących zasobów, ale także oczekiwań społecznych, zamierzeń interesariuszy oraz zasad prowadzenia procesu planistycznego na obszarach morskich. Kolejna zamieszczona w Biuletynie praca, autorstwa Łukasza Szydłowskiego, Joanny Witkowskiej i Joanny Pardus uzupełnia komplementarnie pierwszą część, opisując techniki tworzenia projektu planu i metody budowania baz danych, głównie przy użyciu narzędzi elektronicznych, takich jak GIS.

Następna część Biuletynu zawiera wybrane doświadczenia urbanistów, których zainteresowania naukowe i zawodowe obejmują obszary nadmorskie. W opracowaniu Justyny Breś odnaleźć można próbę sprecyzowania pojęcia *niebieskich przestrzeni miejskich*, które to z definicji traktuje w sposób zintegrowany powierzchnie lądowe i wodne, niezależnie od ich charakteru. W pracy zaprezentowano także oryginalną typologię niebieskich przestrzeni zurbanizowanych, która jest krokiem w kierunku opracowania nowej koncepcji planowania miast nadwodnych. Tekst Marka Izydora prezentuje współczesne determinanty rozwoju małych miast portowych polskiego wybrzeża Bałtyku. Rozważania te podsumowane są autorską typologią czynników warunkujących atrakcyjność przestrzenną małych miast nadmorskich. Tom zamyka praca Katarzyny Rembarz, będąca dyskusją na temat możliwości kształtowania przestrzennego obszarów styku woda – ląd w odniesieniu do zagadnień budowy marin i portów jachtowych oraz możliwości ich wykorzystywania w procesie kształtowania przestrzeni miast portowych.

Do powstania 276 zeszytu Biuletynu istotnie przyczynili się także recenzenci prac, którzy przez konstruktywną krytykę i uwagi wnoszone z punktu widzenia określonej dyscypliny naukowej wzbogacili prace autorów o nowe spojrzenie na opisywane zagadnienie.

Publikacja powstała jako wynik dyskusji organizowanych w ramach projektu badawczego Narodowego Centrum Nauki 2015/17/B/HS4/00918 „Gospodarowanie przestrzenią morską”, realizowanego przez Instytut Rozwoju w Sopocie, których celem było zainicjowanie interdyscyplinarnej dyskusji nad wynikami tego projektu i ich wzbogacenie.

Karolina A. Krośnicka